

Univers Pedagogic

pro

21 (904),
23 mai 2024

Săptămânalul pedagogilor din toată țara!

REPUBLICA MOLDOVA A OBTINUT LOCUL 4 ÎN CADRUL CONCURSULUI INTERNAȚIONAL DE ȘTIINȚE ȘI INGINERIE REGENERON ISEF 2024

Echipa Republicii Moldova a fost premiată în cadrul Concursului Internațional de Științe și Inginerie Regeneron ISEF, desfășurat în Los Angeles, California, Statele Unite ale Americii, în perioada 11-17 mai 2024. Astfel, locul 4, în valoare de 500\$, la categoria Științe Biomedicale și de Sănătate, a fost obținut de către Felicia Iordachi, elevă la Liceul Teoretic „Orizont” din mun. Chișinău.

Concursul Internațional de Științe și Inginerie Regeneron ISEF întrunește elevi din clasele gimnaziale și liceale, finaliști ai etapelor naționale/regionale, care au realizat proiecte de cercetare înscrise la una din cele 22 de categorii tematice din domeniile științelor exacte.

La ediția din acest an a competiției au participat peste 2000 de tineri cercetători din circa 70 de țări din întreaga lume. Republica Moldova a fost reprezentată de doi elevi și un membru al Consiliului de Coordonare al Concursului Național de Științe și Inginerie „Mold SEF”.

Felicia Iordachi, elevă în clasa a XII-a la Liceul Teoretic „Orizont”, Durlești, Chișinău, a participat în concurs cu proiectul The Identification of a Potential Novel Breast Cancer Biomarker Through Hypomethylation Analysis at Transcription Ending Site (TES), înscris la

categoria ȘTIINȚE BIOMEDICALE ȘI DE SĂNĂTATE (BIOMEDICAL AND HEALTH SCIENCES).

Bogdan Pisarenco, elev în clasa a XI-a la Liceul Teoretic Republican „Aristotel” din Chișinău, a participat cu proiectul Adjustment of Surface Properties of Microfluidic Chips Using Nanoparticles, înscris la categoria ȘTIINȚA MATERIALELOR (MATERIALS SCIENCE).

Menționăm că participarea la acest Concurs a fost posibilă, și în acest an, cu suportul financiar al Asociației Naționale a Companiilor din domeniul TIC (ATIC) și cu susținerea Agenției de Stat pentru Proprietatea Intelectuală (AGEPI).

În context, Ministerul Educației și Cercetării și Agenția Națională pentru Curriculum și Evaluare își exprimă aprecierea pentru munca depusă atât de către elevii și mentorii participanți la toate etapele Concursului, cât și de către membrii Comisiei de jurizare, care au selectat cele mai bune proiecte și le-au propus spre delegare la etapa internațională.

Totodată, Ministerul Educației și Cercetării și Agenția Națională pentru Curriculum și Evaluare felicită premianții, profesorii și părinții acestora, dorindu-le succese în continuare.

Decernarea titlului Doctor Honoris Causa profesorului Vasile Efros

În cadrul Conferinței Științifice Naționale cu participare Internațională „Mediul și dezvoltarea durabilă” pe data de 17 mai 2024, administrația Universității Pedagogice de Stat „Ion Creangă” din Chișinău a avut onoarea să decerneze titlul onorific de Doctor Honoris Causa al Universității Pedagogice de Stat „Ion Creangă” din Chișinău domnului Vasile EFROS, profesor universitar, doctor, Universitatea „Ștefan cel Mare” din Suceava, România.

este cunoscut ca fiind unul dintre cei mai buni experți din România în domeniul geografic.

În continuarea evenimentului, au urmat mesaje de felicitare din partea invitaților: Elena SOCHIRĂ, conf. univ., dr., Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă” din Chișinău; Arcadie CAPCELEA, prof. univ., dr. hab., Universitatea de Stat din Moldova; Dumitru MIHAILĂ, conf. univ., dr. hab., Universitatea „Ștefan cel Mare” din Suceava; Despina SAGHIN, lector univ., dr., Universitatea „Ștefan cel Mare” din Suceava; Vasile HAHEU, arheolog.

VIVANT PROFESSORES!
VIVAT ACADEMIA!

Elevii din două licee din capitală au susținut testul la matematică în format digital

185 de elevi din Liceul Teoretic „Mircea Eliade” și Liceul Teoretic „Gheorghe Asachi” din municipiul Chișinău au susținut, la 17 mai, testul la matematică, din cadrul testării naționale în învățământul primar, în format digital.

Elevii au rezolvat calculul, pe o platformă specializată, un test la matematică, în format digital, constituit din 14 itemi. Durata examenului a fost de 60 de minute.

„Testarea națională la matematică în format digital vine să contribuie la îmbunătățirea procesului educațional și va pregăti elevii pentru cerințele unei lumi digitale în continuă schimbare”, susține Lilia Ivanov, directoarea Agenției Naționale pentru Curriculum și Evaluare.

Menționăm că, în luna februarie, 25 de elevi din aceste două instituții au participat la testarea pilot la calculator și au avut posibilitatea de a exersa pe un test de antrenament pentru a fi familiarizați cu interfața aplicației, tipologia itemilor, cronometrarea timpului.

La testarea națională în învățământul primar participă 31.114 elevi în 1.084 instituții de învățământ.

Un nou proiect educațional cu participarea elevilor claselor primare

Circa 1500 de elevi din clasa a IV-a de la opt instituții de învățământ din țară au studiat timp de trei luni despre viața albinelor. Inițiativa se înscrie în proiectul educațional „Albinele sunt prietenii noștri”, realizat cu sprijinul Ambasadei Republicii Slovenia în România și Republica Moldova, în parteneriat cu Ministerul Educației și Cercetării și Asociația Națională a Apicultorilor.

Totalurile proiectului au fost făcute în cadrul unui eveniment organizat de Ziua mondială a albinelor, care s-a desfășurat la „Prisaca lui Bunelu” din satul Hulboaca, com. Grătești, unde elevii au prezentat rezultatele obținute în activitățile desfășurate pe parcursul proiectului. Prezentă la eveniment, secretarul de stat la MEC Adriana Cazacu a mulțumit elevilor și cadrelor didactice care au fost implicați în imple-

mentarea acestui proiect educațional și le-a oferit diplome de participare. „Prin activitățile din cadrul acestui proiect elevii au avut posibilitatea să cunoască mai multe despre albine și rolul acestora pentru mediu și lumea înconjurătoare, dar și despre măsurile de protejare a acestei specii importante”, a menționat Adriana Cazacu. La rândul său, Ambasadorul Republicii Slovenia în România și Republica Moldova Robert Kokalj a vorbit despre sprijinul oferit apicultorilor și cadrelor didactice în promovarea apiculturii și a activităților de protejare a albinelor și a polenizatorilor. „Excursiile la prisacă, sesiunile de formare a învățătorilor și a activităților realizate cu elevii au avut un rol esențial în educarea copiilor. Ne bucurăm că aceste informații sunt transmise tinerii generații”, a spus Robert Kokalj.

BIRD: Școli renovate în conformitate cu standardele de eficiență energetică

La Chișinău au fost inițiate avize consultative în vederea desfășurării negocierilor, cu participarea Ministerului Educației și Cercetării, pe marginea unor acorduri de grant și de împrumut dintre Republica Moldova și Banca Internațională pentru Reconstrucție și Dezvoltare (BIRD). Astfel, 46 de școli din întreaga țară urmează să fie renovate cu sprijinul financiar al partenerilor externi, pentru a asigura standardele necesare de eficiență energetică.

Este de menționat că valoarea totală a ajutorului financiar ce urmează să fie alocat constituie 54,5 milioane de dolari SUA, dintre care 4,5 milioane vor fi oferite sub formă de grant pentru asistență tehnică și suport de implementare a proiectului, restul mijloacelor fiind acordate în credit. Din acești bani, 35 de milioane de dolari vor fi utilizați pentru renovarea a 46 de școli și eficientizarea lor energetică: modernizarea sistemului de iluminat pe interior, izolarea termică a pereților și a acoperișului, înlocuirea ferestrelor și ușilor, renovarea sistemului de încălzire interioară, instalarea pom-

pelor de căldură, a colectoarelor solare termice și a panourilor fotovoltaice pe acoperișurile clădirilor.

Din suma totală, 15 milioane de dolari sunt destinați pentru modernizarea sistemului de alimentare centralizată cu energie termică a mun. Chișinău, prin instalarea a până la 250 de puncte termice individuale la nivelul clădirilor, reconfigurând rețelele de alimentare cu energie termică din cadrul sistemului centralizat. De specificat că proiectul urmează să fie implementat până în anul 2029.

Cor. UPP

Forumul Educației România – Republica Moldova, ediția a IV-a

Peste 250 de cadre didactice de pe ambele maluri ale Prutului s-au reunit la Chișinău pentru a discuta despre oportunitatea consolidării legăturilor între sistemele educaționale din România și R. Moldova, prin valorificarea conținuturilor din programele școlare, a personalităților din domeniu, implicând acțiuni de conștientizare a apartenenței la identitatea românească.

Discuțiile au avut loc în cadrul celei de-a IV-a ediții a Forumului Educației România – Republica Moldova, cu tema „Profesorul față în față cu provocările diversității în educație”, găzduite timp de două zile de către Universitatea de Stat din Moldova (USM). Pe lângă profesorii din R. Moldova și România, la eveniment au participat și cadre didactice din Ucraina, Serbia și Ungaria.

Forumul a inclus 15 ateliere și o dezbateră, desfășurate pe 17 și 18 mai. Rectorul USM, Igor Șarov, a declarat, la deschiderea evenimentului, că forumul reprezintă o platformă strategică pentru reprezentanții din domeniul educației din România și Republica Moldova, care pot discuta despre provocările și oportunitățile din era digitalizării și stabili noi parteneriate frumoase. al Departamentului pentru Relația cu R. Moldova din cadrul Guvernului României, Adrian Dupu, a ținut să informeze audiența că instituția pe care o reprezintă susține financiar în acest an 33 de proiecte în domeniul educației, pentru că „nu vedem niciun viitor nici pentru România, nici pentru R. Moldova fără o societate educată”.

În cadrul Forumului Educației România – Republica Moldova au fost identificate, pe parcursul celor două zile, posibilități de consolidare a parteneriatelor educaționale între instituțiile de învățământ superior și general din România și Republica Moldova. Totodată, cadrele didactice din ambele state românești vor fi antrenate în evenimente tematice, în

discuții dirijate și dezbateri cu referire la aspectele digitalizării și utilizarea acestor instrumente în procesul educațional.

De asemenea, vor fi elaborate materiale și publicații pentru a sensibiliza concepții de curriculum ai unei transformări curriculare comune, luând în considerare competențele secolului al XXI-lea și cerințele unei societăți digitalizate, cadrele didactice și elevii urmând a fi instruiți și pregătiți pentru a utiliza mai eficient instrumentele digitale în procesul educațional, precum și în elaborarea produselor digitale și prezentarea lor.

La inaugurare au participat dr. prof. univ., Igor Șarov, rectorul Universității de Stat din Moldova; prof. univ., Liviu Gheorghe Maha, rectorul Universității „Al. I. Cuza” din Iași; Valentina Olaru, secretar de

stat, Ministerul Educației și Cercetării; Adrian Dupu, secretar de stat – Departamentul pentru Relația cu Republica Moldova; Virgil Pislariuc, vicepreședintele Comisiei parlamentare cultură, educație, cercetare, tineret, sport și mass-media; Daniel Funeriu, ex-ministru român al Educației; Angela Cutasevici, viceprimar al municipiului Chișinău. Evenimentul a fost moderat de către Mariana Marin, președinta Asociației Profesorilor AGIROMD.

Evenimentul a fost organizat de Asociația Generală a Învățătorilor din România, Filiala din Republica Moldova, Universitatea de Stat din Moldova, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași, Asociația Română de Litterație, cu susținerea financiară a Departamentului pentru relația cu Republica Moldova al Guvernului României.

UE: Echipamente moderne pentru activități de practică de laborator la energetică

Cinci instituții de învățământ din țară au beneficiat de echipamente pentru studii în domeniul energetic oferite de Uniunea Europeană. Donația de tehnologii moderne, în valoare de peste 420 000 de dolari SUA, a fost oferită în cadrul proiectului „Abordarea impactului crizei energetice în Republica Moldova”, implementat de Programul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare (PNUD). Astfel, în posesia noilor echipamente de laborator au intrat Colegiul Tehnologic din Chișinău, Colegiul Tehnic Agricol din Soroca, Colegiul Politehnic din Bălți, Centrul de Excelență în Construcții din capitală, precum și Facultatea Energetică și Inginerie Electrică a Universității Tehnice a Moldovei (UTM).

De remarcat că trei săli din incinta UTM au fost dotate cu echipamente unice în R. Moldova, mai cu seamă specializate pentru utilizare în sectorul termoelectric, cum ar fi simulatoare de funcționare a pompei de căldură, turbină pe gaze de producere a energiei electrice, generator de abur, colector parabolic de producere a agentului termic, dar și cu alte utilaje de excepție, de o valoare totală de 350 000 de dolari americani. Drept consecință fericită, echipamentele donate vor permite formarea a peste 500 de studenți de la programele de studii de la ciclurile I și II, precum și a specialiștilor instruiți în cadrul cursului de Audit Energetic Industrial.

Jānis Mažeiks, Ambasadorul Uniunii Europene în Republica Moldova, a specificat la festivitatea de transmitere a echipamentelor că „Prin monitorizarea consumului de energie în diferite sectoare putem identifica zonele în care eficiența energetică va fi îmbunătățită, iar emisiile se vor reduce. Este imperios necesar să valorificăm puterea datelor și să luăm decizii bazate pe cifre, care vor aduce beneficii atât nouă în prezent și planetei noastre, cât și viitoarelor generații.”

La rândul său, Andrea Cuzyova, reprezentanta rezidentă adjunctă a PNUD în Republica Moldova, a scos în evidență faptul că programul de dotare a laboratoarelor a fost lansat

drept urmare a crizei energetice din Basarabia, propunându-și ca scop primordial pregătirea specialiștilor în domeniu vizat.

Grație proiectului, studenții vor avea posibilitatea să exceleze în domeniul producerii energiei termice și a celei electrice atât din surse clasice (centrale termice și centrale termoelectrice cu instalații de forță – turbine cu abur și turbine cu gaze), cât și din surse regenerabile de energie (centrale termoelectrice solare cu concentratoare solare și pompe termice), dezvoltându-și abilități practice ce țin de sferele utilizării energiei termice și analizării caracteristicilor combustibililor solizi.

Este de menționat că programul în cauză are menirea să contribuie la îmbunătățirea calității pregătirii specialiștilor, întru dezvoltarea sectorului energetic în țara noastră, prin promovarea pe plan internațional a competitivității și sustenabilității valorilor elaborate în cadrul instituțiilor autohtone, cu sprijinul partenerilor externi.

Iulian BOGATU

Rodica Frecăuțanu: „Igor Vieru este un rapsod al plaiului și al țăranului moldovean”

Rodica Frecăuțanu activează în funcție de manager al Gimnaziului „Igor Vieru” din satul Cernoleuca, raionul Dondușeni, din anul 2012. Instituția s-a reorganizat din liceu în gimnaziu în anul 2013.

În funcție de manager, Rodica Frecăuțanu se străduie permanent să facă oportună desfășurarea activităților eficiente, contribuind astfel la educarea generației tinere.

- Vă considerați un manager de succes, un lider al comunității locale și al pedagogilor? În acest sens, pe ce / pe cine mizați pentru a atinge obiectivele propuse?

- Dacă m-aș referi la ideea cum să fiu un manager de succes, consider că este o sintagmă prea răsunătoare. Dar mă consider un lider al comunității locale prin ideile pe care le susțin și le realizez în practică - idei ce se nasc frumoase și, cu ajutorul colectivului de pedagogi, de părinți, care mă susțin, cu ajutorul elevilor ingenioși, implementez activități la fel de ingenioase, transform ideile bune în acțiuni de viață. Sunt de părerea că lider este nu cel care merge în față și indică celorlalți cu ce să se ocupe... Lider este cel ce formează o comunitate și împreună cu toți - acționează, motivează, activează în folosul tuturor. Nu pot să afirm pe cine aș miza într-un caz mai special, mai dificil, dar știu că un om de unul singur nu poate realiza multe, ceva important. Mizez pe bunul Dumnezeu, pe sănătatea proprie, pe familia mea și, indiscutabil, pe comunitatea școlară.

Colectivul nostru este un colectiv creativ, bun, energic, creează un climat favorabil acționând în unison cu colectivul de elevi, precum și cu cel de părinți, ne susținem în toate lucrurile și faptele bune pe care le facem.

- Ce activități de binefacere ați organizat cu participarea elevilor?

- În ultima perioadă, am participat la Ziua faptelor bune. Împreună cu elevii am acordat sprijin familiilor numeroase, familiilor cu veniturii mici sau alte nevoi cotidiene. În măsura posibilităților, am acordat un mic ajutor, un mic suport pentru ca sărbătorile pascale să fie mai frumoase, cu mai puține probleme. Am mers pe la casele oamenilor ca să le dăruim nu numai acel suport de produse alimentare, dar și un zămbet, o vorbă bună, un sfat, o încurajare...

- Fiind profesoară, considerați că centrarea pe elev și alte metode aplicate în legătură cu tehnologiile moderne constituie acele elemente-cheie ce sunt necesare pentru instruirea copiilor de orice vârstă?

- În calitatea mea de profesor, pedagog, consider că o activitate centrată pe elev este o activitate benefică, care ajută, motivează elevul să învețe. Ne-am străduit ca să instalăm în fiecare cabinet de clasă câte un calculator, iar din compensațiile primite de 2000-4000 de lei, fiecare pedagog a cumpărat câte un televizor corespunzător clasei, în funcție de dimensiunile dorite pentru ca să putem disemina informațiile necesare și lecțiile să devină mai interesante. Avem deja două clase asigurate cu tehnologii moderne, video-proiectoare. Elevii au posibilitatea să facă temele pentru acasă scriindu-le în variantă electronică, pot să lucreze pe stike, prin intermediul poștei electronice. Sunt formate grupuri de elevi care

Igor Vieru (1923-1988) s-a născut pe 23 decembrie 1923 în comuna Cernoleuca, județul Soroca, astăzi sat în raionul Dondușeni.

După absolvirea școlii primare locale, Igor Vieru trece la gimnaziul din satul vecin, Climăuți, dar din cauza crizei materiale prin care trecea familia, el este transferat într-o școală mai depărtată de satul natal. Aici el își urmează studiile, exersând în permanență pictura și studiind istoria artelor.

În 1944 Igor Vieru se întoarce în locurile sale de baștină și lucrează un timp învățător la Horodiște. Nu va lucra decât doi ani. Dorința de a deveni pictor îl determină să se înscrie direct în anul III la Școala de Arte Plastice din Chișinău, la facultatea pictură. După absolvirea ei în 1949, devine profesor de desen la Școala Pedagogică din Călărași ca după doi ani să revină la Cernoleuca, unde va preda limba franceză.

În anul 1957 se stabilește cu traiul la Chișinău. Un timp lucrează la revista satirică „Chipăruș”, apoi director al Muzeului de arte plastice din Chișinău și expert al comisiei de atestare a lucrărilor de artă pentru expoziții. Debutază în anul 1953, la expoziția republicană cu pânza „Ion Creangă ascultând poveștile lui moș Bodrângă”, după care urmează: „La împărțirea pământului”, „Primăvara”, „În ajunul rășcoalei”, „În satul natal”, „Meșterul Manole” s.a.m.d. La 4 ani după debut, este primit în rândurile membrilor Uniunii Artiștilor Plastici din URSS.

Igor Vieru este considerat unul din cei mai remarcabili pictori moldoveni, alături de Mihai Greuc.

„A fost un mare îndrăgostit de folclor și l-a valorificat în felul său, cu multă pasiune. I-a plăcut întotdeauna să se aplece printre țărani, înțelepciunea lor a fost materializată în pânzele sale. Se implică în muncile de la țară. Îi plăcea, bunăoară, să cioplească. Acum îmi dau seama cum s-a născut tripticul „Fericirea lui Ion”, care reprezintă un cioplit în piatră care-și cioplește singurul destinul. Vieru a mers întotdeauna la rădăcinile neamului nostru. Nu, nu a fost un solitar, deoarece a fost mereu alături de oameni, iar oamenii i-au fost și ei alături. Acele rădăcini, Igor Vieru ni le aducea că pe o pâine caldă, nouă, celor acuați la Chișinău și, apoi, modest și blajin cum era se retrăgea foarte discret în Cernoleuca”, își amintește plasticianul Andrei Mudrea.

pot să împărtășească între ei informații suplimentare. Ne străduim să facem lecții interesante, elevii să înțeleagă cu ce scop învață.

- Organizați seminare practice care au scopul de a propaga experiența înaintată printre instituțiile educaționale din raion? Ce obiective / rezultate pozitive s-au realizat?

- La inițiativa Direcției raionale Educație, dăm start unor seminare practice diverse. În anul curent, am organizat un seminar la Limba și literatura română, Limbile străine, iar recent am desfășurat un seminar raional la disciplina Geografie. Toate aceste activități au avut un nivel de organizare corespunzător sarcinilor asumate de pedagogi. Colegii din raion și-au expus punctul de vedere, apreciind activitatea pedagogilor și a instituției.

Printre alte activități viabile, ne putem lăuda cu activitățile de voluntariat practicate în comunitate.

- Ce metode folosiți pentru a crea un parteneriat viabil cu părinții elevilor, cu unele organizații obștești?

- În scopul organizării unui parteneriat eficient cu părinții elevilor, precum și cu organizațiile obștești, aplicăm consilierea: consilierea individuală, consilierea în grup. Părinții fac parte din Consiliul de Administrație unde au posibilitatea să ia cunoștință de programele și proiectele de activitate ale instituției, să ia decizii importante. În activitate ne susține primăria, consiliul local Cernoleuca, biserica din localitate și, desigur, consiliul părintesc.

- Ce victorii obținute pe tărâmul profesional și în plan personal vă aduc bucurie, vă provoacă un sentiment de satisfacție în suflet?

- Am avut prilejul de a fi printre organizatorii unor activități educaționale, concepute din inițiativă proprie, ce au avut un impact major atât în raion cât și la nivel de țară. Dat fiind faptul că pictorul Igor Vieru este băștinașul nostru, s-a născut pe aceste meleaguri, am organizat în anul 2021 un simpozion al pedagogilor de limba

importanta operii sale pentru tânăra generație, au adus omagiu regretatului artist plastic din republica noastră.

În viața personală sunt mândră că am o fiică care mi-a dăruit doi nepoți, în relația noastră mamă-fiică suntem ca două prietene care se susțin în toate situațiile de viață, la bine și la greu, ceea ce consolidează familia noastră. Atmosfera de liniște din casă îmi dă putere să desfășor o activitate benefică și eficientă în calitatea mea de manager.

- Care activități, din sfera educațională, vă ajută să vă regăsiți aspirațiile proprii și ale tinerilor de astăzi, pentru a prospera în viața cotidiană?

- Aspirațiile mele în sfera profesională, care-mi dau puteri spre a-i orienta pe tineri în viață, este aspirația spre lectură, dragostea de carte. Din câte cunoaștem, puțini tineri în ziua de astăzi preferă lectura. De aceea ca să-i motivez să citească mai mult inventez diferite activități plăcute, care au la bază lectura. În anul curent, am inaugurat un club de lectură. Aici implicăm elevii, pedagogii, părinții, iar în cadrul ședințelor discutăm despre aspirațiile fiecăruia dintre cei prezenți, aspirații, visuri pe care le-au descoperit în subiectele lecturate de ei.

- Ce tradiții mai valoroase păstrați în memoria artistului Igor Vieru activând în Gimnaziul ce-i poartă numele?

- O tradiție ce s-a păstrat și se respectă este depunerea de flori la mormântul pictorului din cimitirul sătesc. În vara anului trecut, 2023, când s-au împlinit 35 de ani de la trecerea în eternitate a pictorului, din inițiativa mea, în curtea Casei-muzeu „Igor Vieru” din Cernoleuca, s-a inaugurat o tabără de vară, unde elevii din Cernoleuca și copiii de la Centrul de creație al copiilor și adolescenților din Dondușeni, ghidați de conducătorul de cerc, Ion Ciornea, au activat, creând opere personale, copii ale operelor lui Igor Vieru, discutând despre opera de creație a marelui pictor, Igor Vieru.

- Se știe că creativitatea joacă un rol important în formarea personalității elevilor. Ați descoperit printre elevi talente artistice în domeniul artei plastice?

- Conducătorul cercului de arte plastice de la Centrul de creație al copiilor și adolescenților din Dondușeni, Ion Ciornea, motivează și îi îndrumă pe copii spre creativitate. Avem o colaborare frumoasă cu Casa muzeu „Igor Vieru”. Copiii sunt dornici să participe în diverse proiecte educaționale naționale și internaționale, având prilejul să-și demonstreze talentele artistice. Lucrările de pictură sunt prezentate la expoziții organizate cu diverse ocazii, unele dintre cele mai reușite fiind distinse cu diplome de merit.

- Care dintre elevii s-au remarcat prin performanțe obținute la competiții naționale?

- Suntem un gimnaziu cu un contingent nu prea mare de elevi, de aceea și elevii ce obțin performanțe nu sunt atât de mulți, comparativ cu școlile cu un număr mare de elevi. Pot să remarc despre una din elevele noastre, Alina Deleu, care a obținut 6 locuri premiate în cadrul olimpiadelor raionale, victorie ce n-a obținut niciuna dintre alte participante la competiții.

- Cum credeți, cine dintre profesori poate fi într-un anumit fel model demn de urmat, referindu-vă la activitățile ce s-au desfășurat cu succes în gimnaziu?

- Un model de corectitudine și dăruire este profesorul de educația fizică din gimnaziu, dl Mihail Botnari, care știe să-i motiveze pe elevii să se ocupe cu sportul. De aceea elevii noștri s-au situat pe locuri premiate în cadrul competițiilor de sport și la jocuri de mișcare, jocuri mobile în raion. Cred că este dascălul care știe să cimenteze disciplina elevilor și să-i stimuleze la practicarea sportului - o condiție benefică întru susținerea performanțelor și menținerea sănătății discipolilor la un nivel satisfăcător.

- Ce opinie susțineți în ceea ce privește stabilirea unui climat sănătos în mijlocul colectivului, pentru educarea corectă a noilor generații?

- Pentru ca să predomină o atmosferă sănătoasă în instituție, cred că nu e suficient să fii un conducător care doar să stea în fața colectivului, ci e necesar ca el să fie lider. Managerul este o persoană care activează împreună cu ceilalți membri ai colectivului, face schimb de idei cu colegii, favorizează implementarea ideilor bune.

- Ce vă propuneți să realizați în viitor?

- Un obiectiv forte este să atragem copiii, să învețe în gimnaziul nostru ca să-i instruiem cu succes în viitor. E de datoria noastră să creăm condiții bune de activitate, să organizăm activități interactive și proiecte interesante și eficiente, pentru ca elevii să se implice cu interes în actul de învățare.

- Vă dorim sănătate și efort benefic întru atingerea obiectivelor propuse, să aveți succese și victorii în tot ceea ce preconiizați să faceți în activitatea dvs. și în viața personală.

A intervievat
Elvira ȚĂGANAȘ-PÂNTEA

Un absolvent al Facultății de Arte Plastice și Design al UPSC câștigă premii internaționale

Un fost student al Facultății de Arte Plastice și Design de la Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă” din Chișinău s-a învrednicit de onoare și recunoaștere în domeniul cinematografiei, câștigând premii prestigioase la nivel internațional pentru talentul său excepțional.

Oleg Condrea a fost distins cu premiul pentru „CEL MAI BUN SCENARIU DE SCURTMETRAJ DRAMATIC” la Cannes 7th Art

Awards 2024, pentru proiectul său, intitulat „Tangled Tails”. Acest film de scurtmetraj emoționant a captivat juriul și publicul deopotrivă,

datorită poveștii sale profunde și emoționante.

Cu o carieră în industria cinematografică care a debutat la Moldova-Film și s-a dezvoltat ulterior la Frimu Films și Froggy Heart în domeniul animației, Oleg Condrea și-a demonstrat talentul și pasiunea pentru arta cinematografică. Participarea sa la workshopul Animation Worksheep i-a oferit o platformă de

scrie acest proiect ca fiind extrem de personal, investind emoție și devotament în fiecare pagină scrisă. Povestea filmului „Tangled Tails” explorează teme universale, precum lupta împotriva bolii, fricii și dependențelor, prezentate printr-o narațiune profundă și emoționantă. În doar șapte pagini, Condrea a reușit să creeze o poveste captivantă, demonstrând o înțelegere profundă a naturii umane și o abilitate excepțională în arta povestirii. Administrația UPSC transmite sincere felicitări lui Oleg Condrea pentru aceste realizări remarcabile și îi urează mult succes în continuare. Este un exemplu inspirațional pentru studenții actuali și viitori ai Facultății de Arte Plastice și Design, demonstrând că pasiunea, talentul și dedicarea pot duce la recunoaștere și succes la nivel internațional în lumea cinematografiei.

creștere și dezvoltare, care l-a condus la câștigarea unei burse la prestigiosul Festival de Animație de la Annecy.

„Tangled Tails” a fost nu doar o realizare unică, ci și un succes constant. Scenariul său a fost recunoscut și premiat la peste 80 de festivaluri importante din New York, Florence, Berlin, Paris și Londra, în ultimele șase luni. Oleg Condrea însuși de-

scrie acest proiect ca fiind extrem de personal, investind emoție și devotament în fiecare pagină scrisă. Povestea filmului „Tangled Tails” explorează teme universale, precum lupta împotriva bolii, fricii și dependențelor, prezentate printr-o narațiune profundă și emoționantă. În doar șapte pagini, Condrea a reușit să creeze o poveste captivantă, demonstrând o înțelegere profundă a naturii umane și o abilitate excepțională în arta povestirii. Administrația UPSC transmite sincere felicitări lui Oleg Condrea pentru aceste realizări remarcabile și îi urează mult succes în continuare. Este un exemplu inspirațional pentru studenții actuali și viitori ai Facultății de Arte Plastice și Design, demonstrând că pasiunea, talentul și dedicarea pot duce la recunoaștere și succes la nivel internațional în lumea cinematografiei.

Ziua Ușilor deschise la USMF „N.Testemițanu”

Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” și-a prezentat oferta de admitere la Ziua Ușilor Deschise. Corpul didactic, alături de studenții universității, au explicat elevilor care absolvesc în acest an liceul și părinților acestora cum se desfășoară procesul educațional și au organizat tururi în aulele de studii și campusul studentesc, transmite IPN.

Rectorul Emil Ceban a declarat că Ziua Ușilor Deschise este foarte importantă pentru universitate.

„Suntem pregătiți pentru a oferi tot ce avem în universitate, pentru a convinge tineretul din Republica Moldova - cei mai buni dintre cei mai

buni absolvenți ai liceelor - să vină la Universitatea de Medicină și să-i pregătim să fie viitorii medici pentru sistemul de sănătate din Republica Moldova”, a spus rectorul.

Emil Ceban a comunicat că oferta educațională se schimbă în

permanență, pentru a atrage cât mai mulți studenți, iar în ultimii ani au apărut specialități noi. Universitatea propune programe de studii la specialități tradiționale, cum ar fi Medicină, Stomatologie, Farmacie, dar și programe de studii noi la licență, precum Sănătatea publică, Optometrie, Tehnologie radiologică. Au fost dezvoltate și programe noi de masterat: Nutriție umană, Sănătate mintală publică.

Decanul Facultății de Stomatologie, Oleg Solomon, a menționat că medicul stomatolog trebuie să aibă nu doar cunoștințe fundamentale de specialitate, dar să fie un psiholog, să știe să comunice cu pacienții. Pe lângă stomatologie, studenții învață anatomie, biochimie, chirurgie generală. La anul I și II studenții învață să lucreze pe diferite mulaje, ca mai apoi să treacă în cavitatea bucală la pacient. La anul III, IV și V lucrează cu pacienții care vin în clinicile stomatologice universitare. Oleg Solomon a mai spus că stomatologia se dezvoltă la nivel cu tehnologiile informaționale și universitatea trebuie să ofere studentului tot ce este mai bun în domeniu, ca să-l pregătească pentru profesia viitoare. Aceste realități dictează și costul de studii, taxa fiind în jur de 55 de mii de lei pe an.

Prodecanul Facultății de Farmacie, Livia Uncu, a declarat că specialitatea de farmacist se bucură de popularitate și după absolvire tinerii se angajează nu doar în farmacii, dar și la companii farmaceutice, în spitale. La facultate studenții învață cum se pregătesc medicamentele, cum se face analiza de calitate a medicamentului, sunt analizate plantele medicinale. La universitate, și în special la Facultatea de Farmacie, sunt toate condițiile ca absolvenții liceelor cu profil umanist să-și îmbunătățească cunoștințele în domeniile reale și să

atingă nivelul absolvenților de profil real. Facultatea de Farmacie propune în jur de 100 de locuri, 10 dintre care la buget. Studenții care vor studia contra cost vor trebui să achite o taxă de 30,5 mii lei anual.

Programul de master în Nutriție umană este un program nou de studii cu o durată de doi ani după licență în Medicină, Siguranța alimentelor, Kinetoterapie. Conferențiarul Ovidiu Tafuni a menționat că după absolvire persoana poate fi angajată în instituții de alimentație publică, stațiuni balneare. La programul Nutriție este studiată anatomia, fiziologia, biochimia, bazele nutriției, elementele de comunicare cu clienții sau pacienții. Orele durează de la 17.00 până la 20.00,

de aceea oferta e foarte bună pentru cei care activează în domeniul medical, a spus conferențiarul universitar.

Elevii care au participat la Ziua Ușilor Deschise au menționat că sunt entuziasmați să vină la universitate și vor să ia cunoștință de oferta educațională. Unii tineri au spus că sunt pasionați de medicină și deja și-au ales specialitatea pe care vor să o urmeze, alții mai au nevoie de informații ca să facă o alegere potrivită. Viitorii studenți sunt atrași de cariera medicală din dorința de a ajuta oamenii, dar și de prestigiul asociat cu profesia de medic și oportunitățile de dezvoltare pe care le oferă.

Aurelia Zlotea: „Activitatea psihologului școlar este realizată în interesul superior al copilului”

Într-un sistem educațional unde dificultățile zilnice și resursele limitate sunt realități constante, Aurelia Zlotea, psihologă la Liceul Teoretic „Mihai Eminescu” din Anenii Noi, ne oferă o privire detaliată asupra abilităților esențiale pentru un psiholog școlar. Cu o combinație de voință și reziliență, dumnezei subliniază importanța dragostei pentru copii și motivația intrinsecă pentru a rămâne în această profesie. În cadrul interviului de mai jos, am discutat cu dumnezei despre provocările majore, cum ar fi relația cu părinții, strategiile și resursele utilizate pentru a susține elevii. De asemenea, doamna Aurelia Zlotea abordează obiectivele și strategiile pentru promovarea unui mediu școlar pozitiv și incluziv, oferind o perspectivă complexă asupra fenomenului de bullying și modalitățile eficiente de gestionare a acestuia în școli.

Educației și Cercetării nr. 1024 din 2022, stabilește particularitățile procesului de prevenire și de intervenție în cazurile de bullying, complementar cadrului normativ existent. Aceste semne sunt diferite și sunt în strânsă corelație cu vârsta copilului și mediul familial în care crește. În Anexa nr. 5 avem enumerate comportamente manifestate de copiii/ elevii implicați în bullying, lista prezentată nu este exhaustivă, la fel cum multe semne descrise nu sunt specifice doar bullyingului. Printre ele: absenteismul pe motive medicale; dispariția interesului pentru activități care înainte îi făceau plăcere; refuzul de a merge la grădiniță/ școală; diminuarea interesului față de activitățile de învățare; scăderea performanțelor; dificultăți de concentrare a atenției (pare distrat, cu mintea în altă parte, visează cu ochii deschiși); schimbarea traseului spre școală (merge pe ocolite sau pe drumul mai lung spre școală sau casă); retragere/ izolare din familie, activități extrașcolare (se află mai tot timpul în camera sa, cu ușa încuiată sau într-un spațiu izolat de restul familiei, copilul dorește să scape de durerea provocată de rușinea și umilința constantă la care este supus. Singura modalitate accesibilă pentru el este de a se ascunde într-un loc sigur.); refuzul de a vorbi despre ziua petrecută la grădiniță/ școală; manifestarea bruscă a dorinței de a schimba grădiniță/ școală; pierderea, dispariția sau deteriorarea obiectelor

– Care sunt cele mai importante abilități pe care trebuie să le dețină un psiholog pentru a fi eficient în mediul școlar?

– După părerea mea, cele mai importante abilități ale unui psiholog, care activează, la fel ca mine, în mediul educațional, sunt voința și reziliența. Rezistă doar cei mai puternici, este o muncă foarte dificilă și puțin plătită. Doar voința și dragostea de copii te pot motiva să rămâi în sistemul educațional.

– Care sunt principalele provocări cu care vă confrunțați în lucrul cu elevii de la Liceul Teoretic „Mihai Eminescu” și cum le gestionați?

– Cel mai dificil, o adevărată provocare așa zice eu, este lucrul cu părinții. Ei sunt adulți pe care nu îi poți schimba, dar de atitudinea lor depinde traseul de dezvoltare personală a copilului și este regretabil când părintele nu comunică constructiv cu actorii educaționali, care doresc binele copilului și cu care ar trebui să devină parteneri în acest sens.

– Ce resurse și suport oferă școala pentru elevii care au nevoie de consiliere și îndrumare în soluționarea problemelor personale?

– În instituțiile de învățământ general, activitatea psihologului este asigurată de către un specialist, care deține studii superioare de licență în psihologie. Personal, am finalizat și studii de masterat în domeniu. Instituția mi-a oferit un spațiu special amenajat, care îmi permite să îmi desfășor eficient munca. Activitatea psihologului școlar este realizată în interesul superior al copilului și are la bază următoarele principii: asigurarea șanselor egale; nondiscriminarea, toleranța și respectarea diversităților; intervenția timpurie; abordarea individualizată și valorificarea potențialului fiecărui copil; protecția copilului; confidențialitatea; imparțialitatea; abordarea intersectorială și multidisciplinară.

– În general, care sunt obiectivele activității psihologului școlar?

– Obiectivele activității psihologului școlar ar include: asigurarea suportului psihologic pentru dezvoltarea și formarea unei personalități

capabile de autodezvoltare, care să posede un sistem de cunoștințe și competențe necesare integrării psihosociale; prevenirea și combaterea excluderii/marginalizării copiilor în instituțiile de învățământ general; identificarea și intervenția timpurie în cazul copiilor aflați în dificultate, în situație de risc; conlucrarea cu administrația instituției, cadrele didactice, alți specialiști care asistă copilul, părinții/reprezentanții legali în crearea mediului educațional favorabil pentru dezvoltarea copilului.

– Care sunt cele mai eficiente strategii pentru a promova un mediu școlar pozitiv, empatic și, mai ales, incluziv?

– Asigurarea dreptului la educație de calitate al copiilor și tinerilor în condiții de egalitate, în cadrul instituțiilor de învățământ, este un drept fundamental, recunoscut oficial în Republica Moldova. În vederea respectării acestui drept, psihologul organizează activități de prevenție și individual. Cu colegii din cadrul „Centrului de resurse pentru educația incluzivă” organizăm: activități educative individualizate cu suport în pregătirea temelor pe acasă; activități ce contribuie la formarea abilităților de învățare conform stilului cognitiv și tipurilor de inteligență a copiilor cu cerințe educaționale speciale; activități de tip ocupațional; activități ce contribuie la formarea deprinderilor pentru viață; activități de dezvoltare a abilităților de comunicare; activități de stimulare a unor acțiuni independente ale copiilor în diverse situații de viață; activități ce vizează antrenarea copiilor cu cerințe educaționale speciale în manifestările culturale, careuri, acțiuni sociale organizate în cadrul școlii; activități de informare și sensibilizare pentru părinți, personalul didactic, colegii elevilor cu cerințe educaționale speciale, membrii comunității privind formarea unei atitudini nondiscriminatorii față de copiii cu CES.

– Care sunt semnele la care ar trebui să fie atenți profesorii și părinții, pentru a identifica dacă elevul este supus bullyingului?

– „Metodologia cu privire la prevenirea și combaterea bullyingului”, aprobată prin Ordinul ministrului

personale (își pierde obiectele sau semnaleză deteriorarea lor imediat după procurare, „pierde” banii, hainele, vine cu ele rupte, murdare); prezintă vânătăi pe corp, iar explicațiile nu sunt în concordanță cu leziunile; dificultăți de adormire și/ sau de menținere a somnului; are coșmaruri; somatizări (dureri de cap, stări de greață, vomă, amețeli, dureri de burță etc.) care apar atunci când trebuie să meargă la grădiniță/ școală sau să se expună la contextul în care are loc bullyingul; preferința de a sta singur în bancă și în pauze și de a practica activități care îi distrag atenția de la realitate (citește, desenează, stă în telefon); evitarea terenului de joacă/ curții școlii în pauze (preferă să stea în grupă/ clasă în loc să iasă la plimbare/ în curtea școlii); verbalizează îngrijorări frecvente legate de ceva ce ar putea să se întâmple rău la grădiniță/ școală; schimbări bruște de dispoziție etc.

– Ați menționat factorii de risc care au legătură cu mediul familial. Care sunt aceștia?

– Tratamentul abuziv din partea persoanelor care îngrijesc copilul în anii timpurii crește șansa unui copil de a fi expus ulterior la bullying. Ca rezultat al aflării într-un mediu abuziv de creștere și îngrijire, copilul dezvoltă *dificultăți de gestionare a emoțiilor, de disconfort*, iar aceasta îl supune riscului de a fi țintă a bullyingului. Experiențele de îngrijire timpurii în care au existat diverse forme de abuz, neglijare, violență creează premisele unor interacțiuni negative cu semenii. Prezența în viața copiilor/ adolescenților a cel puțin trei dintre experiențele cotate ca având potențial traumatic crește exponențial riscul de implicare în comportamente de bullying (atât în rolul de țintă, cât și de inițiator). Acest fapt implică o atenție deosebită și o referire timpurie către programe de intervenție specializată oferite de echipe multidisciplinare, din care fac parte specialiști din diferite domenii.

– Cum pot cadrele didactice să sprijine copiii implicați într-o situație de bullying?

– Personalul didactic realizează diverse activități referitoare la: bullying, prin care *informează copiii/ elevii* despre bullying ca formă de violență; manifestări comportamentale și consecințe; modalități de comportament în situații de bullying și siguranța personală; bunăstarea emoțională și fizică acasă/ în familie, în instituție și în alte locuri pe care le vizitează; persoanele și instituțiile la care se pot adresa pentru asistență etc. Profesorul *formează la copiii/ elevii competențe emoționale, sociale, inclusiv de reziliență*; susține copiii/ elevii în adaptarea la situații stresante, în trecerea prin experiențe însoțite de risc, în procesul de recuperare după o stare de criză, în depășirea unei traume etc. De asemenea, *formează și menține un climat de cooperare în clasă/ grupă*,

care să contribuie la formarea unor relații respectuoase între copii/ elevi, precum și între copiii/ elevi și personal. El *monitorizează colectivul de copii/ elevi* pentru a observa precoce apariția conflictelor interpersonale, formarea grupărilor, izolarea unor copii/ elevi, încercările de hărțuire la adresa copiilor/ elevilor timizi, retrași, instabili emoțional, cu necesități speciale în dezvoltare și comportament. Cadrul didactic intervine prompt, oferă susținere imediat ce au fost identificate asemenea comportamente. Tot el *discută cu părinții teme care vizează bullyingul* ca formă de violență, manifestările comportamentale și consecințele, comunicarea cu copiii în funcție de specificul vârstei, oferirea susținerii emoționale. Profesorul *realizează acțiuni specifice din planul de acțiuni*, atunci când în clasă/ grupă au avut loc situații de bullying și în timp util *informează părinții și discută cu ei despre problemele observate în comportamentul copilului/ elevului*. Pe lângă toate, *participă la ședințele grupului de lucru intrașcolar/ echipei multidisciplinare* pentru identificarea, evaluarea și asistența cazurilor de bullying în clasă/ grupă.

– Ați menționat mai sus de existența grupului intrașcolar. Ce responsabilități are acesta?

– Echipa multidisciplinară din instituție pentru identificarea, evaluarea și asistența cazurilor de violență realizează diverse activități prin care: *analizează situațiile de bullying* identificate și raportate; *elaborează planul de acțiuni pentru soluționarea situației de bullying* (în continuare plan de acțiuni), care conține activități pentru fiecare din părțile implicate; *informează toate părțile implicate/ interesate despre acțiunile stabilite*; *monitorizează și evaluează implementarea planului de acțiuni*.

– Sunt pregătite cadrele didactice și psihologii școlari să facă față acestui fenomen?

– Din toamna anului 2022, când a fost votată legea antibullying în Parlamentul Republicii Moldova, colaboratorii Ministerului Educației și Cercetării au întreprins un șir de măsuri ce vin în susținerea cadrelor didactice și întregului sistem de învățământ. După apariția „Metodologiei cu privire la prevenirea și combaterea bullyingului”, au fost selectați formatori naționali din toată țara și au fost instruiți timp de 2 ani. Printre aceste persoane norocoase, care au beneficiat de un program valoros de formare și ulterior un alt program de mentorat, sunt și eu. Formatoarea noastră în acest program a fost doamna Sorina Petrică, psiholog clinician și psihoterapeut cognitiv-comportamental din România. Partenerul ministerului în aceste formări a fost Alianța ONG-urilor active în domeniul Protecției Sociale a Copilului și Familiei (APSCF).

(Continuare în pag. 6)

„Iorgu” – un roman despre George Bacovia fără clișee și prejudecăți

Am citit romanul „Iorgu” de Adrian Jicu, la începutul lunii mai, iar în Republica Moldova - pe 6 mai. Când am încheiat de citit romanul se sărbătorea Sfântul Gheorghe pe stil vechi. Deși Bacovia a văzut lumina zilei toamna, la 4 septembrie, ironia sorții, acest poet pe numele adevărat Gheorghe Vasiliu ne-a părăsit în luna mai, pe data de 22, anul 1957. Apropo, în aceste zile s-au împlinit 67 de ani de la trecerea în eternitate a poetului. Atunci când savurăm natura în toată splendoarea ei, după cum afirmă poetul în poemul „Armindenii”: „Profil de burg gigant /Și atmosferă rară, /Amar parfum de liliac/Și bonduri de ghitară.../

și mai este etichetat ca poet al toamnei, nostalgiei, dacă e să ne amintim de versurile „Adio, pică frunza...” și altele. Însă aici e cazul să menționez că poetul originar din orașul Bacău, de unde vine și pseudonimul ce-l poartă, nu este doar acel poet „simbolist, decadent, angoasant, apăsător de moarte”, ci „este un mare poet al iubirii”. Vorba e că, după cum citim de pe coperta a patra a cărții, „Într-un roman-document, care surprinde în acorduri fine viața unuia dintre cei mai importanți poeți români, Adrian Jicu, recrează totodată o epocă de semnificative transformări istorice și mentalitate. Cu o informație bogată., cu verosimile dezvoltări ale unui univers privat, așa cum trebuie să fi fost el, și incursiuni imaginare în existența zbuciumată a lui G. Bacovia, romanul e mai mult decât o reconstituire a vieții acestuia, e o restituire necesară. A poetului, voi adăuga, care zicea în poemul „Lacustră”: „De-atâtea nopți aud plouând, /Aud materia plângând...” Dar iată ce mi-a atribuit și lucruri pe care nu le-a făcut, dar eu așa am simțit, așa îl înțeleg. Eu nu văd în Bacovia un pesimist, e clișeu numărul unu pe care am ținut să-l combat. ...Din păcate, noi suntem dopați cu niște clișee. Bacovia a fost, întâi de toate, un om și a trăit, și s-a bucurat de viață”. Aceasta, indiscutabil, este una din reușitele cărții care captează cititorul. Deși avem de a face cu un roman-document, în care, cu adevărat, găsim nume de străzi și locuri concrete din Iași, Bacău și București și chiar nume de familie specifice basarabenilor, implicit oamenilor din satul meu de baștină Cos-

tuleni, raionul Ungheni, cum ar fi, de exemplu, Goian, Solomon, Berechet, Zdrobiș/Zdrobău/, Mareș, Cantacuzino, Haim sau toponimul Călugăra. Pe de altă parte, nu trebuie să uităm și de faptul că e totuși o lucrare artistică. După cum zice autorul, „Am încercat să înțeleg bine epocile prin care a trecut Bacovia și am recurs la ficțiune, ca să spun așa, mai ales în zonele unde nu aveam suficientă informație... În ultimă instanță, am dorit să fac din el un personaj, pentru că Iorgu este și nu este Bacovia.”

Pe lângă intenția autorului de a ni-l prezenta pe George Bacovia în altă lumină, în roman găsim și crâmpie din istoria României, perioade dificile prin care a trecut, specifice și basarabenilor. Cutremurătoare sunt rândurile cu referire la al doilea război mondial, dar care sunt actuale, ținând cont de războiul de acum din țara vecină Ucraina, care e tot mai aproape de noi: „Bucureștenii se obișnuiseră și acum cu veștile amenințătoare și le alungau grabnic, cum alungi o muscă săcăitoare. Se amăgeau că asta nu îi privește pe ei, că n-are cum să-i atingă. Că li se întâmplă doar altora, prin alte părți, în Eritreia, în Pacific sau cine știe unde, în orice caz suficient de departe cât să nu-i afecteze... Alte rânduri relevante din carte sunt

cele în care sunt descrise metehnele societății românești și nu numai, care sunt actuale și pentru viața socială și politică din Republica Moldova. Citez din roman: „Există o lege nescrisă, pe care o respectau cu toții, liberalii, conservatorii sau socialiștii. În definitiv, erau oameni, și oamenii știu că o mână spală pe alta și că e bine să lași loc de bună ziua, că mâine-poimâine se schimbă guvernul și numește alți șefi, apoi sunt schimbați și ei, și tot așa, într-o permanentă rotație...” Dar să revin la protagonistul romanului, la Bacovia și la îndemnul de a citi acest roman captivant. Voi apela iarăși la destăinuirile autorului din postfața cărții: „M-am refugiat în lumea lui Bacovia, încercând să-l înțeleg, dincolo de clișee și prejudecăți. Sper că „Iorgu” să spună povestea unui om viu. Dacă am reușit sau nu vor decide cititorii...” Așa este, rămâne să luați cartea de la Filiala „Transilvania” a Bibliotecii Municipale „B.P. Hasdeu”, precum și de la alte filiale și librării, și s-o citiți, că nu veți regreta.

Andrei VIZIRU

P.S. Sunt două case-muzeu dedicate poetului George Bacovia - una la Bacău, unde s-a născut și a copilărit poetul, și alta la București, unde a locuit o bună parte din viața sa.

Să trecem la carte și la faptul că anul trecut, tot în luna mai, am inserat într-o revistă din capitală un interviu cu autorul ei, Adrian Jicu, cu ocazia lansării romanului „Iorgu” la Chișinău, la Biblioteca Municipală „B.P. Hasdeu”. Mea culpa, atunci n-am citit romanul, am asistat doar la lansarea lui. Fără să-mi torn cenușă pe cap, un obicei al străbunilor noștri, trebuie să recunosc că nu e o metodă salutară și lăudabilă, atunci când ne dăm cu părerea despre unele cărți fără să le citim.

Acum, după ce m-am referit la unele aspecte biografice ale poetului Bacovia, țin să vin cu o invitație la lectură sau cu unele reflecții despre această carte, amintită anterior. Dar înainte de a trece la acest volum, concretizez că George Bacovia s-a format la școala simbolismului literar francez și este unul dintre cei mai importanți poeți din poezia română modernă. La fel, e cazul să reamintesc că Bacovia a fost recunoscut drept cel mai de văzută poet simbolist român. Și poate nu este întâmplător, că a fost

Aurelia Zlotea: „Activitatea psihologului școlar este realizată în interesul superior al copilului”

(Continuare din pag. 5)

- Care este finalitatea acestor formări?

- Ulterior, revenind în teritoriu, fiecare în raionul lui, diseminează informația asimilată la aceste formări. La data de 30 aprilie, am finalizat instruirile cu coordonatorii VNET din raionul Anenii Noi în calitate de formator național pe domeniul bullyingului. În perioada aprilie - mai 2024, în 400 de școli din Moldova, au avut loc instruirii similare, pe tematica bullyingului, scopul

fiind conștientizarea acestui fenomen și oferirea instrumentelor necesare coordonatorilor VNET, ce activează în școli. Țin să menționez faptul că activitățile au fost realizate în cadrul proiectului „PROTECT: eforturi comune pentru protecția copiilor din Moldova”, implementat cu suportul UNICEF Moldova, susținut financiar de KfW și implementat de Terre des hommes - Moldova.

- Ce mesaj transmiteți colegilor dumneavoastră din învățământ?

-Doresc succese tuturor profesorilor, psihologilor școlari și direc-

torilor de instituții de învățământ, cărora le reușește, în pofida tuturor obstacolelor, să facă performanță și cu multă dragoste, răbdare să crească generația de tineri. Avem suficiente motive pentru a fi optimiști și a persevera, și asta este emoția care stă la baza activității mele în școală.

În concluzie, Aurelia Zlotea ne-a oferit o imagine asupra complexității muncii unui psiholog școlar. Prin voință, reziliență și dragoste necondiționată pentru copii, acești profesioniști încearcă să facă față provocărilor cotidiene, de la gestionarea relațiilor cu părinții până la preveni-

rea bullyingului. Avem siguranța că eforturile lor constante contribuie la crearea unui mediu educațional pozitiv și incluziv, esențial pentru dezvoltarea armonioasă a elevilor. Mesajul inspirator din acest interviu ne

amintește încă o dată de importanța susținerii și valorificării muncii psihologilor școlari în beneficiul generațiilor viitoare.

Pentru conformitate,
Oxana PaRAȘCIUC

Boris Dînga, învățător al poporului: un secol de la naștere

„A trăi și a gândi la timpul viitor”

Muzeul Istoriei Învățământului din Moldova, în cadrul Centrului Național de Educație prin Artă, a desfășurat în data de 17 mai o întrunire a comunității pedagogice „In memoriam Boris Dînga, învățător al poporului: un secol de la naștere”. Întrunirea a avut loc cu participarea reprezentanților Ministerului Culturii, Ministerului Educației și Cercetării, comunității științifice, veteranilor muncii pedagogice, cadrelor manageriale și didactice, precum și a Direcției Educației Criuleni și Liceului Teoretic „Boris Dînga” din orașul Criuleni.

Cărții printre colegi și printre elevi: învățătorul trebuie să citească zilnic 50-100 pagini, spunea Dlui. „Elevul trebuie să știe a se folosi de carte” – a revoluționat în toată școala lecțiile de citire și tehnica de citire rapidă.

„Pedagogul B.Dînga totdeauna a pus accent pe omenie, îngăduială, pe răbdare în lucrul cu oamenii. Nu trebuie să-i uităm pe cei care au promovat valorile clasice, naționale, tradiționale”, a mai spus Simion Musteață.

Prezentă la eveniment, Ana Novic, managerul școlar al Liceului unde a activat o viață merituosul pedagog Boris Dînga, ne-a povestit cu emoție și multă admirație despre activitatea Dânsului. Dumneaei a avut onoarea să lucreze alături de B.Dînga timp de doi

ani, cot-la-cot, când acesta era director în școală. „Erau timpurile dificile ale regimului comunist și într-adevăr trebuia să fii foarte bine pregătit, să fii erudit, foarte calculat, să ai valori înalte ca să te impui ca personalitate și să fii apreciat de acel regim. Dlui recunoștea valorile lumii occidentale, pe care nu le putea expune în public, dar în privat, cu oamenii de încredere, le spunea. Totdeauna a adorat omul cult, citit și mereu îndemna pedagogii, elevii să citească. Era de părerea că lecțiile trebuie predate dincolo de conținutul manualului. Știa să vor-

bească de la egal la egal cu fiecare, fie elev, fie cadru didactic, menținându-și statutul”, a menționat A.Novic.

Valorile fundamentale pe care a ținut să le promoveze B.Dînga au contribuit la formarea unei societăți educate, responsabile și conectate la propria sa identitate culturală și istorică.

În final, exprimăm recunoștință organizatorilor evenimentului și participanților pentru eforturile lor de a comemora și de a celebra viața și contribuția lui Boris Dînga în domeniul educației.

Silvia ȚURCAN

Simion Musteață, dr., conferențiar universitar, muzeograf, a vorbit cât este de important să onorăm personalitățile notorii din învățământ, printre care este și Boris Dînga, care a lăsat un patrimoniu de aur, însă acest

testament, din păcate, este dat uitării. Dlui a fost un titan al învățământului, un profesionist care a crescut oameni cu literă mare, chiar dacă nu prea îi venea la socoteală învățătura sovietică. A încetățenit un adevărat cult al

Angajați ai CFCL au primit Certificate de Abilități Lingvistice A2

Angajați ai Centrului de Formare Continuă și Leadership (CFCL) din cadrul Universității Pedagogice de Stat „Ion Creangă” (UPSC) au obținut certificate de abilități lingvistice, în urma susținerii examenului de evaluare a competenței de comunicare în limba engleză, nivel A2. Evenimentul de înmânare a certificatelor, organizat de Corpul Păcii în Moldova, a avut loc în incinta „Clasei Viitorului” și a marcat o celebrare a eforturilor și succeselor participanților.

Reprezentanții Corpului Păcii în Moldova și-au exprimat aprecierea profundă pentru angajamentul și dedicarea administrației UPSC și CFCL, în susținerea dezvoltării abilităților lingvistice ale angajaților. Participanții au fost felicitați pentru determinarea

și perseverența lor, certificatul obținut fiind considerat nu doar un document oficial, ci și un simbol al excelenței în învățare și al angajamentului față de dezvoltarea profesională.

Evenimentul a fost un prilej de recunoaștere și sărbătorire a

competențelor lingvistice acumulate de angajați. Deținătorii de certificate au mulțumit pentru oportunitatea de a studia gratuit limba engleză, dar și pentru experiența valoroasă și benefică.

Această realizare face parte dintr-un program mai amplu, inițiat în urma Memorandumului de înțelegere semnat pe 25 august 2023 între CFCL și Corpul Păcii-Moldova, în cadrul Proiectului „Comunități de bune practici în educație”, implementat de Corpul Păcii din Moldova, cu sprijinul financiar al USAID. Acordul de colaborare vizează dezvoltarea competențelor de comunicare în limbi străine a formatorilor CFCL, prin cursuri săptămânale de limba engleză (nivel A1, A2, B1), susținute de un voluntar de răspuns al Corpului Păcii, vorbitor nativ

venit din SUA. Prin acest proiect se diversifică oferta de formare continuă a CFCL, răspunzând nevoilor cadrelor didactice din țară.

Menționăm faptul că respectivul program permite Corpului Păcii - Moldova să implice voluntari americani experimentați și dedicați în lucru cu organizații partenere. Corpul Păcii - Moldova este onorat să sprijine eforturile Centrului de Formare Continuă și Leadership, în formarea profesorilor și așteaptă cu nerăbdare inițierea unei colaborări cu profesorii de limba engleză din Moldova.

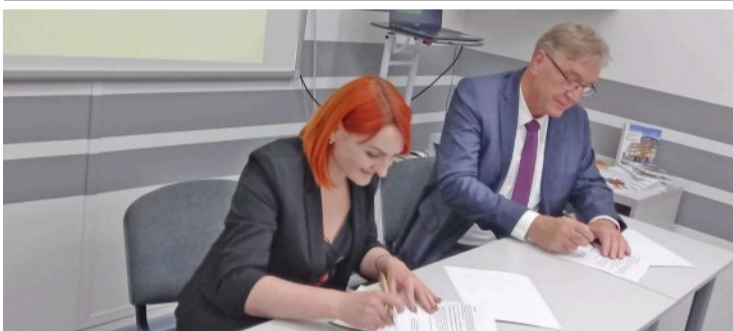
Felicitați toți angajații pentru realizările lor excepționale și îi încurajăm să continue să își dezvolte abilitățile lingvistice, beneficiind de toate oportunitățile viitoare de învățare și dezvoltare personală.

DeutschMobil 2024: Profesori și elevi din R. Moldova vor putea studia mai aprofundat limba germană

Mai mulți profesori și elevi din diverse școli din Republica Moldova vor avea posibilitatea să studieze mai aprofundat limba germană grație proiectului DeutschMobil 2024 (Germana mobilă). Ceremonia de semnare a acordului de finanțare a proiectului de promovare în țara noastră a limbii germane a avut loc pe 15 mai a.c., în incinta Goethe-Zentrum Chișinău. Acordul a fost semnat de Corina Gîrlă, directorul Goethe-Zentrum/Centrul Cultural German AKZENTE din Chișinău, și de Peter Möller, directorul executiv al Fundației germane Eberhard-Schöck-Stiftung.

Corina Gîrlă a menționat că proiectul inițiat în anul 2016 de către Ambasada Republicii Federale Germania la Chișinău are drept scop promovarea limbii germane în școlile din Republica Moldova, oferirea de suport cadrelor didactice și îmbunătățirea calității predării acestei discipline. „Ediția din acest an a proiectului, ca și edițiile anterioare, este realizată grație suportului financiar oferit de către reprezentanța

diplomatică germană, dar și de Fundația Eberhard-Schöck-Stiftung. În cadrul acestui proiect intenționăm să dotăm cel puțin 17 școli/licee din Moldova cu manuale de limbă germană de ultimă generație, precum și cu pachete media și digitale adaptate studierii limbii germane. Școlile/liceele urmează a fi selectate în baza unui concurs anunțat deja public”, a precizat Corina Gîrlă.

Potrivit sursei citate, Goethe-Zentrum își propune de asemenea să organizeze și instruirii pentru profesorii de limbă germană privind utilizarea pachetelor digitale ale manualelor de limbă germană și noilor metode didactice de predare a conținuturilor digitalizate.

La rândul său, Peter Möller, directorul executiv al Fundației germane Eberhard-Schöck-Stiftung, a spus că instituția pe care o reprezintă activează mai bine de 10 ani în R. Moldova. „Noi avem și o direcție principală în care lucrăm – modernizarea învățământului profesional. De asemenea, în cadrul Fundației noastre mai avem și un Departament care se ocupă de promovarea și consolidarea poziției limbii germane atât în Germania, cât și peste hotare. În cadrul acestui Departament, noi susținem și promovăm peste hotare limba germană prin astfel de proiecte. Iar cunoașterea limbii germane contribuie la dezvoltarea relațiilor social-economice și culturale dintre țările noastre”, a subliniat Peter Möller.

În prezent, în cadrul Goethe-Zentrum/Centrul Cultural German AKZENTE, anual studiază limba germană circa 1000 de elevi, studenți și adulți.

Nicolae ROIBU

La doar 17 ani și-a luat doctoratul în medicină

La doar 17 ani, Dorothy Tillman din Statele Unite ale Americii a stabilit un nou record în domeniul academic, obținând titlul de doctor în medicină. Această realizare notabilă a avut loc la Universitatea de Stat din Arizona, unde Tillman s-a specializat în sănătate comportamentală integrată.

Născută și crescută în Arizona, Tillman a demonstrat o remarcabilă dedicare față de educație încă de la o vârstă fragedă. La doar 10 ani, mama ei a înscris-o la un colegiu din Illinois, unde și-a început studiile în psihologie. Încurajată și susținută de familie, ea și-a continuat parcur-

sul academic, obținând diplomele de profesor asociat, licență în științe umaniste și masterat în științe înainte de a finaliza cu succes doctoratul în medicină.

Deși majoritatea cursurilor au fost urmate online, Tillman a reușit să îmbine studiile cu participarea activă la diverse evenimente și ceremonii academice. Astfel, ea a fost prezentă la ceremonia de absolvire din Arizona, unde a împărtășit oamenilor din auditoriu sentimentele și recunoștința față de familia sa, afirmând că le datorează tuturor succesele sale educaționale.

Realizarea impresionantă a lui Dorothy Tillman nu numai că evidențiază talentul și perseverența ei remarcabilă, dar și subliniază importanța susținerii și încurajării educației în rândul tinerilor.

ATENȚIE! CONCURSURI!

Ministerul Educației și Cercetării anunță concurs pentru ocuparea funcțiilor vacante:

director al Școlii Profesionale nr. 1 din Bălți,
director al Școlii Profesionale din Căușeni.

Informațiile despre funcțiile vacante și condițiile de participare la concurs pot fi accesate la adresa: www.mec.gov.md
Telefoane de contact: 022 233 560; 022 233 320.

Școala Sportivă Specializată de box din Grimăncăuți, Briceni, anunță concurs repetat pentru ocuparea funcției de **director adjunct al Școlii Sportive Specializate din Grimăncăuți, Briceni.**

Informațiile privind funcția vacantă și condițiile de participare la concurs pot fi obținute la numărul de telefon 068140301 sau pe adresa electronică: boxgrim04@hotmail.com

Primăria satului Vișoara, raionul Edineț, anunță concurs pentru ocuparea funcției vacante de **director al Școlii sportive pentru copii și juniori din satul Vișoara.** Dosarele de participare vor fi depuse la primăria Vișoara, în decurs de **30 zile** din data publicării anunțului.

Informațiile privind condițiile de desfășurare a concursului pot fi găsite pe panoul informativ al primăriei și pe pagina WEB.
Telefon de contact: 0246-42-3-38; email: primariaviisoaraed@gmail.com

Un centru pentru studenți din Germania a câștigat premiul UE pentru arhitectură contemporană

Un centru de studiu pentru studenții de la Universitatea Tehnică din Braunschweig, Germania, a câștigat premiul Uniunii Europene (UE) pentru arhitectură contemporană, transmite The Guardian. Clădirea este una modulară, care permite ca spațiile să fie intersanjabile, după preferințele și nevoile tinerilor, conform sursei citate.

Centrul de studii universitare este ușor de dezamblat, iar ambițiile arhitecților au fost trăinicia structurii și sentimentul de permanență, chiar dacă cei doi proiectanți, Gustav Düsing și Max Hacke, preferă să-și vadă clădirea adaptată și reconfigurată sau, în cele din urmă, demontată și mutată în altă parte, prezintă The Guardian.

„Ne-am imaginat proiectul ca pe un sistem schimbător”, spune Düsing, coproiectant al pavilionului de studiu pentru Universitatea Tehnică din Braunschweig, Germania, care a fost desemnat câștigătorul din acest an al premiului EU Mies (fostul premiu Mies van der Rohe), premiul biennial al Uniunii Europene pentru arhitectură contemporană. „Am vrut să fie un contramodul față de clădirea înaltă a universității

și de sălile de curs convenționale cu o singură față. Este mai degrabă o extensie a peisajului care poate fi modificată la nesfârșit, un spațiu neierarhic pe care studenții și-l pot însuși”, spune Düsing, potrivit sursei citate.

Clădirea, structură din oțel alb și sticlă, amplasată printre copaci, la marginea campusului universitar, găzduiește un aranjament în plan deschis de spații de studiu flexibile pe două niveluri. Din exterior, pare doar ca o schiță de clădire formată dintr-un cadru dreptunghiular de coloane și grinzi subțiri ca niște scobitori. În interior clădirea se deschide ca un loc de învățare tridimensional, un cadru modular care invită la diferite forme de locuire.

Perdelele groase și galbene de la ferestre pot fi trase pentru a închide anumite zone, creând săli de curs ad-hoc și spații de meditații liniștite,

în timp ce mobilierul poate fi mutat afară, pe balcoane, în lunile mai calde, oferind zone de studiu în aer liber, protejate de un acoperiș care iese în afară și care umbrește interiorul vara, prin construcția sa, conform descrierii de pe The Guardian.

Studenții deja au început să modifice clădirea, care nu are față sau spate, ci 9 intrări, mai transmite publicația britanică citată. „Ar trebui să se simtă ca o extensie a sufragerei”, spune arhitectul Max Hacke, care continuă: „Studenții vin aici să mănânce și să joace cărți, dar și să lucreze”.

„Este ca un fel de cuib”, spune Gustav Düsing, celălalt arhitect, pentru The Guardian. „Dacă oferi un spațiu care este foarte complex și are o mulțime de calități diferite, studenții pot veni la el și să își găsească locul”, continuă Düsing.

Despre structura ingenioasă a spațiului de studiu se mai vorbește și pe site-ul Universității Tehnice din Braunschweig:

„Spre deosebire de clădirile masive, toate componentele pot fi reutilizate într-un mod care economisește resursele chiar și după zeci de ani, ca parte a economiei circulare, deoarece toate sunt înșurubate și nu sudate. În acest fel, materialul are o durată de viață lungă ca și componentă și devine parte a economiei circulare”.

Sursa: edupedu.ro

Univers Pedagogic pro

Chișinău, MD 2059, str. Doina, nr. 104, et. 2
E-mail: univers2@mail.ru, univers.pedagogic@gmail.com
Tipar: ÎSFEF „Tipografia Centrală”. Comanda nr. 573.

ECHIPA REDACȚIONALĂ:

RESPONSABIL DE EDIȚIE	▶ Oxana Parașciuc
REDACTOR PRINCIPAL	Nicolae Jantic
REPORTERI	▶ Iulian Bogatu, Silvia Țurcan
CORECTOR MACHETATOR	▶ Elvira Țăganaș-Pântea Iurie Babii

Redacția nu corespundează cu autorii, nu recenzează și nu restituie materialele necomandate. Preluarea articolelor și pozelor este posibilă doar cu acordul prealabil al redacției.

INDICE DE ABONARE LA:

„Poșta Moldovei” – PM21741
„Moldpresa Grup” SRL
Abonare online: <https://services.posta.md/abonarea2022#/publication/264>